

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO PLĖTROS
ĮSTATYMO NR. VIII-935 2, 8 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
7-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – SVVĮ projekto) IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 6
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – GPMĮ projekto)
(NR. TAP-18-1733(2); TAIS NR. 18-11338(3))

2019-02-07 Nr. NV-361

Vilnius

Įvertinę įstatymų projektų, patikslintų po Teisės grupės 2018 m. spalio 30 d. išvadoje Nr. NV-2862 pateiktų pastabų, atitiktų įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad įstatymų leidėjas gali apibrėžti įstatymuose vartojamų sąvokų turinį, tačiau iš Konstitucijos, *inter alia* konstitucinio teisinės valstybės principo, kylantis reikalavimas paisyti teisės aktų hierarchijos suponuoja, kad įstatymuose vartojamų sąvokų turinys gali būti apibrėžiamas (*inter alia* aiškinamas) tik įstatymuose, o ne žemesnės galios teisės aktu (Konstitucinio Teismo 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimas). Šiuo konkrečiu atveju, SVVĮ projekto 1 straipsniu pildomo Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 str. 8 dalyje apibrėžiant sąvoką „jauna įmonė“ jos apibrėžtis siejama su ekonomikos ir inovacijų ministro nustatytais kriterijais, o tai, vadovaujantis minėta doktrina, laikytina ydinga teisėkūros praktika.

Be kita ko, kriterijų, kurie galimai įtakos ūkinės veiklos laisvę ir (ar) darys esminį poveikį ūkinei veiklai, SVVĮ projekto 1 str. 5 dalimi pavedimas nustatyti ekonomikos ir inovacijų ministrui nesuderinamas su Konstitucinio Teismo doktrina, akcentuojančia, kad esminės ūkinės veiklos sąlygos nustatomos įstatymu (Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarimas). Kriterijų neįtvirtinimas įstatyminiu lygmeniu sąlygoja ir SVVĮ projekto 2 straipsniu pildomo Įstatymo 7¹ straipsnio taikymo neapibrėžtumą, nes lieka visiškai nereglamentuoti kriterijai, kuriais vadovaujantis ūkio subjektas įrašomas į Startuolių sąrašą. Vertinant tai, siūlomas teisinis reguliavimas turėtų būti peržiūrėtas teiktų pastebėjimų kontekste.

2. Atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktuose vartojamų sąvokų apibrėžtyje neturėtų būti nustatomi reikalavimai, kriterijai ir (ar) sąlygos. Šiuo konkrečiu atveju, SVVĮ projekto 1 straipsniu pildomo Įstatymo 2 str. 17 dalyje sąvoka apibrėžiama joje įtvirtinant kriterijus (turėtų būti vertinama santykyje su SVVĮ projekto 2 straipsniu pildomo Įstatymo 7¹ str. 2 dalimi). Be kita ko, kadangi šios sąvokos apibrėžtis siejasi su „jaunos įmonės“ apibrėžtimi, tai suponuoja jos priklausymą nuo žemesnio lygmens teisės akte apibrėžtos sąvokos. Visa tai laikytina ydinga teisėkūros praktika, todėl turėtų būti iš esmės tikslinama.

3. Pažymėtina, kad SVVĮ projekto 1 straipsniu pildomo Įstatymo 2 str. 3 dalyje apibrėžiant sąvoką „didelis ir inovacijomis grįstas verslo plėtros potencialas“ vartojama subjektyvaus vertinimo

formuluotė „per trumpą laiką“. Siekiant nuostatos praktinio taikymo aiškumo, siūlytume ją konkretizuoti.

4. SVVĮ projekto 2 straipsniu pildomo Įstatymo 7¹ straipsnyje tiems patiems reiškiniams apibūdinti vartojamos skirtingos formuluotės: „priėmimo sąlygos“, „sąlygos“, „nustatytos sąlygos“.

5. GPMĮ projektu nustatoma mokestinė lengvata ne visiems ūkio subjektams, įrašytiems į Startuolių sąrašą, o tik daliai iš jų, atitinkantiems nustatytus papildomus GPMĮ projekto 1 straipsniu pildomo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 6 str. 6 dalyje nustatytus kriterijus. Siekiant teisėkūros sistemiškumo, kompleksiškumo ir ekonomiškumo, manytume, kadangi įtraukimui ūkio subjektų į Startuolių sąrašą nustatomos atitinkamos sąlygos/kriterijai, kartu turėtų būti aiškos ir įrašymo į Startuolių sąrašą teisinės pasekmės, t.y. kokia ūkio subjektams nauda, kad jie bus Startuolių sąrašė.

Šiame kontekste pažymėtina, kad lieka neapibrėžtas reglamentavimas ir dėl „jaunos įmonės“: neaiškus „jaunos įmonės“ sąvokos įtvirtinimo SVVĮ projekte poreikis (žr. SVVĮ projekto 1 str. 5 dalis) bei kokios teisinės pasekmės ūkio subjektui, atitiksiančiam ekonomikos ir inovacijų ministro nustatytus kriterijus.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Deividas Kriaučiūnas

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lt